
STICHTING

HUGO KOTESTEIN

Voor behoud en versterking van
de (historisch-) ruimtelijke kwaliteit
van de stads- en dorpsgebieden
en het landelijk gebied

JAARVERSLAG 2015

INHOUD

Pagina 3 -- Organisatie
Pagina 3 -- Financieel verslag
Pagina 4 – Voorwoord Bram Huisman
Pagina 5 – Jubileum 40-jarig bestaan
Pagina 7 -- Uitreiking oorkondes 2015
Pagina 10 -- Verslag werkgroep Bodegraven-Reeuwijk
Pagina 11 – Verslag werkgroep Harmelen
Pagina 16 – Verslag werkgroep Kamerik
Pagina 18 – Verslag werkgroep Montfoort-Linschoten
Pagina 22 – Verslag werkgroep Oudewater
Pagina 26 – Verslag werkgroep Woerden

Foto omslag :

**Tussen achterkant Stadsmuseum
en Petruskerk in Woerden**

DE STICHTING HUGO KOTESTEIN

De stichting is in 1975 opgericht voor behoud en versterking van het historisch erfgoed in haar werkgebied, het hart van het Groene Hart bestaande uit de gemeenten en kernen Bodegraven-Reeuwijk, Driebruggen, Waarder, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden en Zegveld.

Het gaat hierbij om beeldbepalende gebouwen en andere elementen die waardevol zijn uit stedenbouwkundig, landschappelijk, architectonisch of cultuurhistorisch oogpunt te beschermen en te handhaven.

Het initiatief tot de oprichting is genomen door de Stichts-Hollands Historische Vereniging (SSHV) nadat een aantal historische gebouwen in Woerden onder de slopershamer was gevallen. Dit gold onder meer het 17de eeuwse Proveniershuis in Woerden, dat werd gebouwd door Hugo Jasperszoon Kotestein, stadstimmerman (aannemer en bouwmeester). De stichting is dan ook naar hem genoemd. Hugo Kotestein was lid van de vroedschap van Woerden en enige tijd burgemeester.

De stichting is ingeschreven in de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 41172329. De notariële akte is ingeschreven op 3 juni 1975.

Dit jaarverslag is een uitgave van de Stichting Hugo Kotestein
p/a Het Jaagpad 56
3462 HC Linschoten

www.hugokotestein.nl
E: info@hugokotestein.nl
T: 0348 482582

Het jaarverslag is tot stand gekomen met medewerking van het bestuur en de werkgroepen van de stichting.

DE ORGANISATIE

De stichting heeft zes werkgroepen te weten:

- Bodegraven-Reeuwijk, voorzitter Gert-Jan Rodenburg t/m 2015
- Harmelen, voorzitter Pier Sinia
- Kamerik, voorzitter Hein Kuiper
- Montfoort- Linschoten, voorzitter Peter Versloot
- Oudewater, voorzitter Jan van 't Riet
- Woerden-Zegveld, voorzitter Piet Brak.

De stichting kent een federatieve opzet. De lokale of meer regionale werkgroepen houden zich bezig met de ontwikkelingen in hun gebied. Ze hebben bevoegdheid om zelfstandig in overleg te treden met gemeenten, provincie, particulieren en andere belanghebbenden.

Het bestuur van de Stichting bestaat statutair uit de voorzitters van de werkgroepen en het dagelijks bestuur dat in 2015 bestaat uit:

Voorzitter - Bram Huisman
Penningmeester- Magdaleen Mulder
Secretaris - Mieke van Deuren

De penningmeester is tevens bestuurslid van de Stichts- Hollands Historische Vereniging.

De stichting kent formeel geen leden. De deelnemers in de werkgroepen heten statutair correspondenten.
In 2015 waren er 36 werkgroepleden.

ONZE ACHTERBAN

In 2015 was het aantal donateurs 77. Dit is exclusief de werkgroepleden waarvan het merendeel ook jaarlijks geld doneert. Voor de continuïteit van de stichting is het van belang dat er zich nieuwe leden voor het werk in de werkgroepen aanmelden en uiteraard ook nieuwe donateurs.

VERGADERINGEN

In het verslagjaar hebben er drie plenaire vergaderingen plaatsgevonden: op 19 februari, 28 mei en 19 november. Daarnaast houden de werkgroepen hun reguliere vergaderingen.

Mieke van Deuren, secretaris

FINANCIEEL OVERZICHT

We hebben het boekjaar afgesloten met een behoorlijk verlies.

Dit was ingecalculeerd vanwege ons 40 jarig jubileum

Voor de Oorkonde 2015 hebben we geen subsidie ontvangen. Alleen een gift van een werkgroep lid.

Onze inkomsten, van bijdragen van donateurs, werkgroepleden en giften, waren € 1827. Dit was weer minder dan in 2014. Dit werd enigszins verzacht door de verkoop van boekjes over de Havenstraat (vorig jaar uitgebracht voor de Oorkonde uitreiking 2014).

Het vinden van nieuwe donateurs heeft onze prioriteit!.

De Kascommissie heeft de boekhouding gecontroleerd en in orde bevonden. Aan het dagelijks bestuur werd decharge verleend voor het gevoerde beleid.

Omdat wij geen subsidies ontvangen zijn wij voor onze inkomsten afhankelijk van donaties, giften en rente.

Dit betekent dat we onze uitgaven zoals secretariaatskosten zoveel mogelijk moeten beperken. Het bestuur en de werkgroepleden ontvangen voor haar werkzaamheden geen vergoeding.

De Stichting is in het bezit van het ANBI certificaat. Donaties zijn dus aftrekbaar van de belasting.

Magdaleen Mulder, penningmeester

HELP ONS BESCHERMEN

EN

WORD NU DONATEUR

VAN

STICHTING

HUGO KOTESTEIN

JUBILEUMJAAR !!

Het gebeurt niet zo vaak dat we een foto opnemen in het voorwoord van ons jaarverslag. Maar dit jaarverslag gaat over het jaar 2015 en dan ontkom je er niet aan; tenslotte is dat ons jubileumjaar! Onze Stichting Hugo Kotestein, opgericht op 3 juni 1975, werd in 2015 dus 40 jaar! Dat hebben we geweten met z'n allen, want het was me het jaartje wel! Bij het verder lezen in dit jaarverslag zal het ook u, beste lezeres, beste lezer, beslist niet ontgaan dat 2015 een echt feestelijk jaar is geweest en hier in dit voorwoord wil ik alvast daar een voorproefje van geven.

Zo'n foto spreekt al voor zich: een jubileumjaar start je feestelijk met een hapje en een drankje en zó zijn we ook dit feestjaar geëindigd, met een hapje en een drankje in de vorm van een gezamenlijk – werkgroepen en bestuur – Chinees buffet in "Bij de Tol" in Linschoten. Een fantastische en stimulerende bijeenkomst! Daarvoor waren we ook al in Linschoten, om precies te zijn: in Huis te Linschoten, waar we op 2 oktober met velen van onze *stake-holders* een feestelijke jubileummiddag mochten beleven (zie ook elders in deze uitgave het verslag van de feestcommissie).

Gedurende dit jubileumjaar werden twee oorkondes uitgereikt. De eerste van de twee werd tijdens de jubileummiddag uitgereikt aan de voorzitter van onze werkgroep Woerden/Zegveld, de heer Piet Brak, voor de minutieuze verbouwing/restauratie van zijn pand "Het Lagerhuis" aan de Hoofdweg te Zegveld. Hem viel – zeer terecht - de eer te beurt de oorkonde uitgereikt te krijgen door een wel heel illustre duo, gedeputeerde mevrouw Mariëtte Pennarts en de heer Hugo Kotestein *himself*. De tweede oorkonde werd op 6 november door burgemeester Molkenboer van Woerden uitgereikt aan de familie De Bruijn uit waardering voor de wijze

waarop zij het monument "tuin en park" rond Villa Rijnoord hebben gerestaureerd en vorm gegeven. Het betrof hier de 30^e(!) Hugo Kotestein Oorkonde; ook een feestje!

Kortom: een fantastisch jaar!! Hulde aan de feestcommissie die zo'n fantastisch jubileumjaar wist te organiseren!! Terug kijkend op zo'n jaar ben je dankbaar – zo vergaat het in ieder geval mij – dat je deel mag uit maken van zo'n club, zo'n 40-jarige Stichting.

Wanneer je dan terug blikt op onze 40-jarige geschiedenis en – voor zover nog aanwezig – geschriften uit dat verleden doorneemt, stuit je al gauw op een bijdrage van Jan van Es in nummer 4 van de 36^e jaargang van *Heemtijdinghen*, orgaan van de Stichts-Hollands Historische Vereniging (SHHV). In deze uitgave ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van onze Stichting concludeert hij dat wij, Kotesteiners, in de eerste 25 jaar van ons bestaan - weliswaar niet alleen, maar wel vooral - de waarschuwend vinger hebben geheven en de waakhond, de luis-in-de-pels, zijn geweest. En nu, na 40 jaar, tijdens haar toespraak op het jubileumfeest in Huis te Linschoten, constateert gedeputeerde mevrouw Mariëtte Pennarts dat we een club zijn, die door alerte werkgroep leden vroegtijdig aan de bel trekt, middels grote lokale kennis constructief meedenkt en zo een onschatbare inbreng levert die de terugtrekkende overheid hard nodig heeft.

Dat is een mooi compliment, maar dat schept ook verplichtingen, die we zeker ook in de komende 40 jaar zullen moeten waar maken. Want er komen geweldige uitdagingen op ons af. Ik denk dat de overheid zich nog meer dan nu het geval is zal terugtrekken uit de financiering van behoud van cultureel erfgoed, dat het aantal "boerderijen dat nog boert" verder zal afnemen (halvering? of.....?), dat onze veenbodem nog met vele (tientallen?) centimeters zal dalen, en dat met steeds meer creativiteit, kennis en kunde zal moeten worden gewerkt aan behoud en het vinden van passende en duurzame herbestemming van bedreigde objecten in "stad en land".

Mag ik de lezeres/de lezer van dit jaarverslag van harte uitnodigen zich samen met ons en anderen in te zetten om die uitdagingen ook in de komende 40 jaar het hoofd te bieden. Namens het dagelijks bestuur,

Bram Huisman, voorzitter

1975-2015: 40 jaar actief voor monumenten

Het jaar 2015 is een jubileumjaar voor Stichting Hugo Kotestein. De stichting is dan 40 jaar actief. Reden om feestelijk bij stil te staan. Op twee verschillende manieren.

Enerzijds met een event. Op een mooie locatie met een mooi programma, met vertegenwoordigers van de politiek in ons werkgebied, werkgroepleden en specialisten op het gebied van monumenten en cultuurhistorie. Anderzijds ook reden om de werkgroepleden, die al het werk doen, eens in het zonnetje te zetten.

De werkgroepleden

Op een prachtige vrijdagmiddag, 2 oktober 2015, werden ruim 70 mensen ontvangen in het Huis te Linschoten voor het jubileumprogramma. Wat een schitterende locatie en wat fijn dat we deze mochten gebruiken!

Huis te Linschoten

Peter Versloot heette iedereen welkom en zette het bijzondere verhaal van de persoon Hugo Kootesteijn uit de 17^e eeuw neer. Lef en doorzettingsvermogen kenmerkte hem.

Daarna vertelde rentmeester Paul Kindt van Landgoed Linschoten iets over het Landgoed. Hij belichtte ook de band tussen beide organisaties. Beide staan zij voor het behoud van het karakteristieke cultuurlandschap.

Rentmeester Paul Kindt

Tijdens dit jubileum gaf de voorzitter Bram Huisman in zijn speech aan dat Stichting Hugo Kotestein nog steeds vaak in actie moet komen, maar ook graag pluimen uitdeelt voor goede initiatieven. Daartoe wordt jaarlijks een oorkonde uitgereikt.

Anne de Goederen vertelde dat hij als eerste voorzitter letterlijk zijn halve leven betrokken is geweest bij Stichting Hugo Kotestein.

Anne de Goederen

Stichting Hugo Kotestein heeft zich in 40 jaar met veel spraakmakende zaken beziggehouden en wierp zich altijd op als hoeder van het cultureel erfgoed. Maar ook het karakteristieke cultuurlandschap kon op de aandacht rekenen. Vaak zocht ze de publiciteit en benaderde ze de politiek als een beeldbepalend monumentaal gebouw of landschap dreigde te verdwijnen. Soms verdwenen plannen daardoor in de prullenbak of werden aangepast, maar soms waren andere belangen te sterk. Stichting Hugo Kotestein is met haar werk van relevantie in het werkgebied.

Vervolgens werd de jubilerende stichting overladen met complimenten door gedeputeerde

Mariëtte Pennarts. Ze benadrukte de plek die Stichting Hugo Kotestein heeft verworven en constateert, dat samenwerking tussen gemeente, provincie en belangenorganisaties tot betere plannen leidt.

Marriëtte Pennarts: *"Na 40 jaar ervaring met de 'luis-in-de-pels' rol, zien we een club die door alerte werkgroepleden, vroegtijdig aan de bel trekt, als de plannen voor sloop of verbouw nog in de pen zitten. Door de grote lokale kennis wordt nu constructief meegedacht en een onschatbare inbreng geleverd. Deze inbreng wordt gelukkig ook steeds serieuzer genomen door de gemeenten. Het besef dat we het samen 'schaffen müssen' dringt steeds meer door. De overheid kan het alleen niet meer en heeft voor het behoud van een betekenisvolle omgeving uw kennis hard nodig"*.

Gedeputeerde Mariëtte Pennarts en voorzitter Bram Huisman

Ze bood namens de provincie aan de gemeenten een financiële bijdrage aan voor het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart en daagde de burgemeesters uit hier gebruik van te maken.

Ze riep Stichting Hugo Kotestein op dit aan te vullen met streekverhalen. Als cadeau bood ze de cultuurhistorische atlas 2.0 van de Provincie aan Bram Huisman aan.

Stadstimmerman en schepen Hugo Kootesteijn

Tenslotte kwam de 17^e-eeuwse Hugo Kootesteijn zelf ten tonele om de aanwezige burgemeesters te confronteren met een monument waarover veel te doen is geweest.

Op ludieke wijze werd duidelijk, dat er weliswaar veel verdwenen is maar dat ook veel objecten zijn gered of een nieuwe bestemming kregen. Hugo (alias Donald Lambert, die volledig opging in zijn rol) kreeg de lachers op zijn hand, maar gaf met een kwinkslag wel aan wat er wel en niet goed was gegaan tijdens zijn verblijf onder de vloer van de Petruskerk in Woerden

De bestuurders

De aanwezige burgemeesters werden bevraagd over een pand binnen hun gemeente dat was gered, maar ook over een pand dat is gesneuveld.

De burgemeesters van Bodegraven, Woerden en Montfoort en de wethouder van Oudewater kregen even het vuur aan de schenen, maar de positieve toon gaf vandaag de doorslag. Ieder werd nog een keer doordrongen van het belang van het behoud van het mooie cultuurhistorische erfgoed in de regio.

Op verzoek van Hugo Kootesteijn verraste gedeputeerde Marriëtte Pennarts tijdens de borrel Piet Brak door hem de 29^e oorkonde uit te reiken.

Een bijzonder exemplaar. Deze is door Hugo Kootesteijn zelf ondertekend. Piet wilde zichzelf nooit kandideren voor de oorkonde, terwijl hij met zijn woonhuis in Zegveld een meesterlijke klus heeft geklaard.

Daarmee is deze oorkonde absoluut op zijn plaats

De oorkonde van Hugo Kootesteijn aan Piet Brak

Er werden veel gelegenheidsfoto's gemaakt, de pers en fotografen waren ruimschoots aanwezig. De entourage was te mooi om snel naar huis te gaan. Dank aan het Landgoed dat dit mogelijk was!

In december werden alle werkgroepleden met partner uitgenodigd voor een Chinees buffet in Bij de Tol in Linschoten. Ook hier sprak voorzitter Bram Huisman iedereen toe en bedankte alle werkgroepleden voor hun werk. Er werd heerlijk gegeten en gezellig bijgepraat.

Dankwoord van voorzitter Bram Huisman

Stichting Hugo Kotestein 40 jaar oud? Nee, 40 jaar jong! En springlevend !

Het is belangrijk dat Stichting Hugo Kotestein er is.

Iedereen die de jubileum activiteiten mogelijk heeft gemaakt of deze heeft bezocht, hartelijk dank!

De jubileumcommissie :

*Mieke van Deuren,
Donald Lambert,
Jacques Zanen,
Gert-Jan Rodenburg
Peter Versloot*

Oorkonde 2015 voor tuin van villa Rijnoord in Woerden

Vrijdagmiddag 6 november is de oorkonde van de Stichting Hugo Kotestein uitgereikt aan Peter en Ellen de Bruijn, bewoners van villa Rijnoord aan de Oostdam in Woerden.

De werkgroep Woerden van Stichting Hugo Kotestein heeft de familie De Bruijn voorgedragen uit waardering voor het initiatief om de historische tuin- en parkaanleg rond de villa weer zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat te laten herstellen. Het opknappen van de verwaarloosde tuin is volgens het huurcontract een taak van de bewoners.

De familie De Bruijn, sinds 2014 huurder van villa Rijnoord, wilde ook graag de muur die langs de Oostdam stond en die het zicht op de buitenplaats wegnam, laten opruimen. Na overleg met de verhuurder is dat gelukt. Sinds dit jaar kunnen alle inwoners van Woerden weer genieten van de in 19de-eeuwse stijl aangelegde tuin en het in neoclassicistische trant gebouwde herenhuis.

Over villa Rijnoord en het nauw ermee verbonden Brediuspark zijn nog veel meer positieve dingen te vermelden.

Villa Rijnoord, gebouwd in 1863 in opdracht van Cornelis Jan Bredius, is in 2013 gerestaureerd. Er heeft onder meer funderingsherstel

plaatsgevonden. Opdracht voor de restauratie is gegeven door de Stichting Rijnoord, die wordt bestuurd door de nazaten van Cornelis Jan Bredius. Zij hebben dit deel van het familiebezit in genoemde stichting ondergebracht. Gedurende vijf generaties - dit is 142 jaar - heeft het geslacht Bredius het landgoed in eigendom gehad en het bestuurd.

Arnoldus Anthonie Bredius was de laatste telg uit het geslacht Bredius die het landgoed als particulier bezat. Zelf woonde hij van 1947 tot 1966 op het landgoed in de hofstede Batenstein.

Tegen de gevel van Rijnoord staat een zandstenen beeld uit 1733 van de beeldhouwer Jean Baptiste Xavery.

Het beeld stelt Demeter - godin van de landbouw - voor. Het beeld zal binnenkort worden gerestaureerd, mede mogelijk gemaakt door een subsidie uit het Parelfonds van de provincie Utrecht.

Het grote toegangshek met de zandstenen hekpalen aan de Oostdam is recent in opdracht van de gemeente Woerden gerestaureerd. Dit hek was de toegangspoort tot het landgoed Bredius en is rond 1930 aan de Oostdam verzezen.

Voordien ging men naar villa Rijnoord vanaf de Oostdam via het smeedijzeren hek dat nu aan het Rijnoordpad staat en dat heden het toegangshek is naar villa Rijnoord. Ook dit smeedijzeren hek is kort geleden gerestaureerd.

De historische tuin bij Villa Rijnoord

Met de toekenning van de oorkonde 2015 wil Stichting Hugo Kotestein ook de schijnwerper richten op de pas opgerichte Stichting Landgoed Bredius, ontstaan door een bundeling van organisaties die een grote betrokkenheid hebben met het park. Het Landgoed Bredius is van grote natuurlijke, cultuurhistorische en recreatieve waarde voor de Woerdense gemeenschap. De Stichting Hugo Kotestein heeft veel waardering voor alle plannen die de nieuwe stichting met het landgoed heeft.

Rondleiding door de tuin

De middag van de oorkonde-uitreiking begon met een wandeling door de tuin van villa Rijnoord en het zuidelijk deel van het Landgoed Bredius.

Voor de wandeling was veel belangstelling. De uitreiking van de oorkonde vond plaats in het Brediusshonk.

Historische parkaanleg bij de villa

Voorzitter Bram Huisman legde tijdens het officiële gedeelte uit welke bedoeling Stichting Hugo Kotestein heeft met het toekennen van de jaarlijkse oorkonde en hoe de keuze tot stand komt. En hij noemde alle personen en bedrijven die een rol hebben gespeeld bij de uitvoering van de tuinrenovatie. Bij het werk van één persoon stond hij wat langer stil, landschapsarchitect Luc van Dam. "Hij is de creatieve vader van de vernieuwde tuinen en parkinrichting" aldus Bram Huisman. "Hij heeft historisch onderzoek gedaan, voorstudies, de planning, de uitvoering en nog veel meer".

De uitreiking van de oorkonde

Burgemeester Molkenboer hield tijdens de uitreiking een toespraak waarin hij uitgebreid inging op alle mooie ontwikkelingen rond Rijnoord en Bredius.

Begin 2015 begon hij zijn nieuwjaarstoespraak met de opmerking geweldig verrast te zijn omdat kort tevoren de muur bij villa Rijnoord was verwijderd waardoor er sindsdien een ruime blik op tuin en villa was. Hij prees de familie De Bruijn voor dit initiatief.

Ook de inspanningen van Stichting Landgoed Bredius werden door de burgemeester genoemd. Hij wees op de grote klus die voor de Stichting wacht om de verbrande hofstede Batestein te gaan restaureren.

Burgemeester Molkenboer sloot zijn toespraak af met het overhandigen van de oorkonde aan Peter en Ellen de Bruijn.

Het theehuis in speciale uitvoering

Vervolgens werden twee taarten aangesneden met afbeeldingen van de villa en het theehuis.

De middag werd afgesloten met een optreden van Hugo Kotestein zelf, die naar aanleiding van het 40-jarig bestaan van de naar hem genoemde Stichting, en gestoken in zijn historische pak, zijn zegje kwam doen over het bestuur van het hedendaagse Woerden. De 17de-eeuwse stadstimmerman, die ook nog 6 jaar burgemeester van de stad Woerden was, deed dat met kritische woorden waarbij de humor niet ontbrak. Vooral de gebouwde omgeving nam hij op de korrel. Gezien de functies die de man ooit bekleedde was dat te verwachten.

Hugo Kootesteijn

**HELP ONS BESCHERMEN
EN
WORD NU DONATEUR
VAN
STICHTING
HUGO KOTESTEIN**

**Dit kan al vanaf € 15,- per jaar
Bankrekening
NL60 INGB0003551080
Uw gift is aftrekbaar van de
belasting i.v.m. de ANBI status**

WERKGROEP BODEGRAVEN-REEUWIJK

Bestuurlijk

De werkgroep bestaat uit

Gert-Jan Rodenburg, sinds 1988 voorzitter tot 2016

Jan Labordus, sinds 1986 lid

Wil Baas, vanaf 2002 lid tot 2016

Ries de Vos, sinds 2002 lid

Arie Boele, sinds 2012 lid vanuit Waarder en Driebruggen

Contactpersoon: vacant

Werkgroep Bodegraven-Reeuwijk

In de werkgroep zal zich het komend jaar een verandering voordoen. De voorzitter Gert-Jan Rodenburg heeft te kennen gegeven na 28 jaar zijn activiteiten met ingang van 2016 binnen de stichting Hugo Kotestein te beëindigen. Ook het werkgroep lid Wil Baas zal met ingang van 2016 geen actief lid meer zijn. Beiden worden voor hun inzet heel hartelijk bedankt.

Het jaar 2015 was wederom binnen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk een 'stil' jaar. De malaise in de bouw duurt nog voort, wat wellicht de reden is waaraan we de 'stilte' kunnen toeschrijven.

In het verslagjaar is er één maal gemeentelijk overleg geweest op het gemeentehuis. Daarnaast is er via de post en mail contact geweest met het gemeentehuis.

Oukoopsedijk 10 te Reeuwijk

Deze uit 1650 stammende boerderij staat op de gemeentelijke monumentenlijst en is een van de oudste boerderijen in Reeuwijk. Volgens de beeldanalyse is dit pand monumentwaardig.

Dit pand heeft daarom destijds de status van gemeentelijk monument gekregen. Deze status belemmert echter de herontwikkeling van het pand, waardoor dit steeds verder verpaupert. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om de monumentenstatus te verwijderen. Dat blijkt echter zeer moeilijk te zijn. Momenteel zijn er vergevorderde plannen om het geheel te slopen en een qua aanzien gelijkwaardig pand voor terug te bouwen. Wij vinden die plannen 'het beste van het slechtste' en hebben aangegeven hier positief tegenover te staan. Wel met de extra opmerking en verzoek om de achtergevel van de boerderij wederom als een houten achtergevel te

laten terugkomen, zoals het bij de bestaande boerderij het geval is.

De gemeente heeft ons steeds bij de ontwikkelingen betrokken en als een serieuze gesprekspartner beschouwd.

Oukoopsedijk 10

Begraafplaats langs/achter de Dorpskerk te Bodegraven

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de begraafplaats. De werkgroep vindt dat de begraafplaats er rommelig bij ligt. Er staat bij de gemeente echter geen groot onderhoud gepland. Door de gemeente is wel toegezegd dat er met de voor groenonderhoud verantwoordelijke wethouder overlegd zal worden over de mogelijkheden van een opknapbeurt. Ook is toegezegd dat nagegaan zal worden of de ruimte die er nog is in de subsidies voor gemeentelijke monumenten, hiervoor kan worden benut.

Ondanks een herhaald verzoek over de stand van zaken hierover bij de gemeente blijft het stil.

Een opknapbeurt nodig

Pand van v/h Mak's Wijnhandel Wilhelminastraat 78 (naast v/h Timmerfabriek Van den Oudenriijn)

De plannen voor herontwikkeling van de panden van Van den Oudenriijn (waaronder dit pand) zijn nog in een ongewijzigd stadium van ontwikkeling.

De eerste schetsen gaan uit van nieuwbouw op deze locatie in oude stijl.
De werkgroep vraagt aandacht voor de bijzondere kwaliteiten van dit pand.
De heer Cats van 'Dorp, Stad en Land', adviseur van de gemeente Bodegraven met betrekking tot Welstand, vond dit indertijd ook een zeer speciaal object.

In het bestemmingsplan Kern Bodegraven heeft dit pand de aanduiding 'cultuurhistorische waarde'. Tevens is dit pand opgenomen in het 'Monumenten Inventarisatie Project' (MIP) Zuid-Holland.

Nota Cultuurhistorie

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is bezig om een Nota Cultuurhistorie op te stellen.

Onze werkgroep is hierbij ingeschakeld om daarmee zoveel mogelijk gebruik te maken van lokale kennis.

Oude luchtfoto van Mak's Wijnhandel

WERKGROEP HARMELEN

Bestuurlijk

De werkgroep Harmelen bestaat uit:

Pier Sinia, voorzitter
Donald Lambert
Wim Letteboer

Contactadres:

Pier Sinia, Dammolen 88, 3481 AN Harmelen,
telefoon: 0348-442558

e-mail: piersinia@ziggo.nl

De samenstelling van de werkgroep is al jaren hetzelfde waardoor de gemiddelde leeftijd op een niveau is dat de werkgroep toe is aan verjonging. Pogingen om te komen tot verjonging blijft een punt van zorg en grote aandacht. Er bestaat hoop dat in de komende jaren verjonging kan plaatsvinden.

De viering van het 40-jarig jubileum van de Stichting Hugo Kotestein is een geweldig momentum geweest, getuige bijvoorbeeld de publiciteit en andere reacties hierop.

Als lid van de jubileumcommissie heeft Donald Lambert een belangrijke bijdrage geleverd aan het 40-jarig jubileum van Stichting Hugo Kotestein (zie ook elders in dit jaarverslag). Tijdens het jubileum speelde Donald de rol van de vroegere Woerdense bouwmeester en burgemeester Hugo Kootesteijn uit de 17e eeuw.

Vergaderingen en overleg

De werkgroep heeft in het verslagjaar acht keer als werkgroep vergaderd en de drie plenaire vergaderingen van Stichting Hugo Kotestein bijgewoond. In Harmelen heeft zich in het verslagjaar veel afgespeeld; in dit jaarverslag is dit vastgelegd. In het verleden was er weinig contact tussen werkgroep Harmelen en de gemeente Woerden. Ook wisten heel veel inwoners en instanties van Harmelen niet of nauwelijks af van het bestaan en de doelstelling van Stichting Hugo Kotestein. Werkgroep Harmelen heeft daarom op eigen initiatief actie ondernomen om hierin verandering aan te brengen. Onze activiteiten zijn immers alleen zinvol, indien anderen de voordelen hiervan zien en ondervinden. Er wordt nu meer samengewerkt en de contacten met de gemeente zijn verbeterd.

Overleg met de gemeente

Er hebben gesprekken plaatsgevonden met de gemeente Woerden, Commissie Ruimtelijke Kwaliteit & Erfgoed en de afdeling Realisatie en Beheer. Bij het Omgevingsloket van de gemeente Woerden zijn vergunningaanvragen onderzocht.

Het contact met de gemeente Woerden heeft ook meer inhoud gekregen door het persoonlijker contact met de wethouder Monumentenzaken, de heer T. de Weger onder meer als gevolg van de twee rondritten in Harmelen (verderop leest u meer hierover). Ook is er meer overleg ontstaan doordat de werkgroep Harmelen heeft deelgenomen aan het reguliere overleg van de gemeente Woerden met de Stichting Hugo Kotestein. De werkgroep Harmelen wordt nu betrokken bij de ontwerpfase van veranderingen welke het dorpsaanzicht raken.

Samenwerkingsverbanden en overleg met organisaties.

Niet alleen zogenaamde "personele unies", maar ook persoonlijke relaties hebben geleid tot meer en betere samenwerking bij onderwerpen met gezamenlijke belangen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- De Groene Buffer/Bewonersgroep Haanwijk bij het protest tegen het bouwen in de polder Haanwijk;
- Organisatie Open Monumenten Dag Harmelen;
- Samenwerking op onderdelen met de SHHV;
- Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden bij uitvoering van waterbeheer;
- Samenwerking met Stichting Behoud Tuinhuis 't Spijck.

Het is goed te constateren dat partijen deze samenwerking als nuttig en plezierig ervaren.

Kennismaking met wethouder Monumentenzaken

Het aantreden van de heer T. de Weger als wethouder met in zijn portefeuille Monumentenzaken was de reden om hem uit te nodigen voor een kennismaking met de werkgroep Harmelen en een rondgang langs de monumenten van Harmelen. Het werden uiteindelijk twee rondgangen, een door het dorp en een door het buitengebied. Bijzondere aandacht werd besteed aan het kasteel, ofwel Huize Harmelen, met name het aldaar geplaatste tuinhuis 't Spijck waaraan ooit de Hugo Kotestein oorkonde werd verleend. (In dit verslag staat elders meer informatie over tuinhuis 't Spijck.)

Kerkhof Leidsestraatweg is dringend toe aan een opknapbeurt

Ook de deplorabele staat waarin de Algemene Begraafplaats aan de Leidsestraatweg verkeerde werd extra onder de aandacht gebracht, omdat bij het opknappen hiervan een grote rol voor de Gemeente Woerden is weggelegd.

Informatief was ook een rondleiding door het oudste gemeentehuis van Harmelen. Interessant en leuk om te zien en te horen hoe het in de 19e

en 20e eeuw er aan toeging op een dorpsgemeentehuis.

Oudste gemeentehuis van voormalige gemeente Harmelen

Er is gereden zowel langs alle monumenten en beeldbepalende panden in Harmelen, als door het buitengebied en de vijf boerderijlinten van Harmelen. Daarbij werd weer eens duidelijk dat het buitengebied rond Harmelen terecht de kwalificatie "beschermde gebied" waard is en dat hier geen woningbouw moet plaatsvinden. Van beide kanten werden deze rondleidingen en de gesprekken over de monumenten en het landschap van Harmelen niet alleen als plezierig ervaren maar ook als zeer doelmatig.

BELANGRIJKE ACTIVITEITEN IN 2015

Dorpsstraat en Kerkplein Harmelen

In het vorige jaarverslag hebben we uitvoerig de ontwikkeling van de woonomgeving in de Dorpsstraat van Harmelen onder de aandacht gebracht.

De werkgroep heeft de plannen van herinrichting bekeken en geen aanleiding gevonden om uit historisch oogpunt bezwaar in te dienen.

Dorpsstraat op de schop bij de brug. De ingemetselde steen met het jaartal 1624 is ook zichtbaar. (Elders in het verslag staat meer informatie over deze steen.)

Thans zijn in opdracht van de gemeente Woerden de verbeterplannen van de leefomgeving en bestrating meubilair in volle gang. De doelstelling is de kwaliteit van de huidige situatie optimaal te verbeteren en het zware vrachtverkeer zoveel mogelijk uit de kern van Harmelen te weren.

Tijdens opgraving/ontgraving is gezocht naar archeologische fondsen of sporen van de vermoedelijke Romeinse Limes. Er zijn geen overblijfselen van de Limes gevonden.

Het Kerkplein zal ook opnieuw worden ingericht. Door omwonenden en inwoners van Harmelen is kenbaar gemaakt het jammer te vinden dat de huidige "Praatkuil" zal verdwijnen.

Praatkuil op het kerkplein

Op basis van tekeningen gaan wij ervan uit dat de modernisering een verbetering van het Kerkplein tot gevolg zal hebben. We zullen kritisch de voortgang van het realiseren van de nieuwe inrichting volgen.

Tuinhuis 't Spijck

Het tuinhuis bij Huize Harmelen dat in 2001 het predicaat "Rijksmonument" kreeg en in 2006 de oorkonde van onze stichting in ontvangst mocht nemen, baarde ons zorgen vanwege de onderhoudstoestand waarin het verkeerde.

Tuinhuis 't Spijck na de opknappbeurt

Bij het contact met het huidige bestuur van de Stichting Behoud Tuinhuis 't Spijck heeft de werkgroep erop aangedrongen het ontstane achterstallige onderhoud aan het tuinhuis spoedig op te lossen. Ook door de eigenaar van Huize

Harmelen is druk uitgeoefend om het tuinhuis een beter aanzien te geven. Door het bestuur van de Stichting Tuinhuis 't Spijck is hieraan gehoor gegeven met als resultaat dat de herstel- en schilders werkzaamheden in december 2015 zijn afgerond. Het tuinhuis heeft weer uitstraling en is een parel voor de omgeving.

Nu het tuinhuis weer is hersteld zal de werkgroep in samenspraak met de stichting en de eigenaar van Huize Harmelen trachten te bewerkstelligen dat het tuinhuis en kasteel meer toegankelijk wordt voor bezoekers.

Het Jaagpad aan de Oude Rijn

De renovatie van de oevers aan de Oude Rijn en het Jaagpad vanaf de dorpsbrug richting Woerden is goed uitgevoerd.

Het hek langs de oever past eigenlijk niet bij de omgeving, maar biedt wel meer veiligheid. De huidige tuinhuisjes en schuren op de aangrenzende particuliere erven zijn niet bezwaarlijk voor de omgeving.

Jaagpad Harmelen-West

Het Jaagpad aan de Leidsche Rijn

In oktober is het document "Jaagpad in Harmelen langs de Oude en Leidsche Rijn" gemaakt en er is een gesprek geweest met afdeling Realisatie en Beheer.

In december hebben we een presentatie van de gemeente over het plan van Jaagpad Harmelen-Oost bijgewoond.

Jaagpad Harmelen-Oost

Het Jaagpad aan de Rijn vanaf de brug achter de woningen Dorpsstraat 2-42 (Jaagpad Harmelen-Oost) zal worden vernieuwd en historische herkenbaarheid krijgen. Voor de historische objecten moet extra geld worden ingezameld.

In de brug bevindt zich een gedenksteen met de tekst "DE HOECTE VAN DE LECK 1624"; dit geeft de hoogte aan van de waterstand bij de overstroming van de Lek. Hopelijk zal deze steen bij de herziening van het jaagpad een onderhoudsbeurt krijgen en op een meer zichtbare plek komen.

Bij de toegang naast de brug zal een informatiebord komen en eveneens bij de toegang aan het begin van de Dorpsstraat. De gemeente heeft advies gevraagd over de informatieborden.

Woonvisie Harmelen / Haanwijk

In mei 2015 is er een informatieavond geweest, waarin gemeente Woerden en Maatschap Haanwijk voorlichting gaven over de bouwplannen in polder Haanwijk. Dit heeft geleid tot veel protesten.

Haanwijk en Hollandse kade in 1696

Ook de werkgroep vindt de polder Haanwijk geen goede locatie voor bouw van woningen, omdat dit ten koste gaat van de historisch waardevolle polder Haanwijk naast de oude Hollandse kade en het natuurgebied "De Kievit". Bovendien is de locatie niet centraal gelegen in Harmelen en daardoor ongeschikt voor senioren woningen. Wij hebben bij de verschillende instanties in Harmelen aangekaart om één front gaan vormen. Hierop is positief gereageerd en in oktober 2015 is Stichting Groene Buffer opgericht en is John Coppens tot coördinator gekozen. In de laatste maanden van 2015 hebben negen instanties onder bezielende leiding van Stichting Groene Buffer diverse acties gevoerd tegen het bouwplan van 90 woningen in polder Haanwijk.

Polder Haanwijk grenst aan de Hollandse kade

Onze bijdrage is voornamelijk het document "Haanwijk: Cultuurhistorische waarde", dat onder meer naar alle fracties van gemeente Woerden is verzonden.

Natuurgebied De Kievit aan de Hollandse kade en daarachter polder Haanwijk

AANGEVRAAGDE VERGUNNINGEN EN VERGUNNINGENBELEID

Aanvragen en meldingen voor vergunningen

De Rekenkamer had in zijn rapport "Vergunningverlening Wabo: balanceren tussen doelmatigheid en rechtmatigheid" uit 2013 de volgende waarschuwing vermeld:

"De grenzen van de regelgeving worden vooral opgezocht voor vergunningen die verleend zijn voor de sloop van cultuurhistorische karakteristieke gebouwen; daarbij wordt soms in strijd met het bestemmingsplan gehandeld."

Ook in 2015 heeft de werkgroep zich ingespannen om de aangevraagde vergunningen te toetsen op behoud van erfgoed, met extra aandacht voor de boerderijlinten. Er zijn in het verslagjaar 20 aangevraagde vergunningen voor nieuwbouw, verbouw en uitbreiding geëvalueerd. Dit betreft met name de aanvragen, die betrekking hebben op beeldbepalende panden en aanvragen, die het landschap kunnen veranderen.

Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Harmelen en Ontwerpplan MER

Op 26 november 2014 heeft de gemeente Woerden "Ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Harmelen en Ontwerpplan MER" bekend gemaakt.

In onze zienswijze hebben we extra bescherming gevraagd voor boerderijlinten en het omliggende landschap van Buitengebied Harmelen en argumenten hiervoor aangedragen.

Tevens hebben we gepleit om bij de meer complexe vergunningaanvragen verplicht advies te vragen aan lokale organisaties, die over vakken kennis beschikken en op de hoogte zijn van de karakteristieke eigenschappen van de bebouwing, woonomgeving en het landschap.

Verplicht adviesaanvraag bij lokale organisaties zal voordelen opleveren voor zowel de vergunningverlener (gemeente) als de vergunningaanvrager; erfgoed wordt beter bewaakt en bureaucratie neemt af.

Onze zienswijze is naar elf verschillende betrokken instanties verzonden om een gezamenlijk optreden en de onderlinge communicatie te bevorderen.

Werkgroep Harmelen heeft niet op de raadsvergadering over het Ontwerpbestemmingsplan ingesproken, omdat alle informatie in onze zienswijze was weergegeven.

VARIA EN OVERIGE ACTIVITEITEN

Dorpsstraat 183-185:

Gemeente Woerden zal begin 2016 de procedure voor aanwijzing van de voormalige gereformeerde kerk en naastliggende pastorie tot gemeentelijk monument opstarten.

Voormalige Gereformeerde kerk en pastorie

Versterking dijken:

Op sommige locaties in Harmelen zullen dijken worden versterkt. Op uitnodiging van Stichtse Rijnlanden is een informatieavond bijgewoond over het versterken van de oevers van de Oude Rijn vanaf Haanwijkersluis.

Polder Bijleveld:

Onze werkgroep ondersteunt de haalbaarheidsstudie van de Stichtingen Groene Hart en De Groene Buffer om van de polder Bijleveld een gebied te maken met veel landbouw, recreatie en waterberging.

Geluidswal A12:

Wij verzetten ons tegen het plan van provincie en gemeente Utrecht om een geluidswal langs een deel van de A12 aan te leggen, want dit maakt de weg vrij voor woningbouw en/of de vestiging van bedrijven in de polder Bijleveld waardoor aantasting van het open groene ope-landschap.

Open Monumenten Dag:

Evenals in de voorgaande jaren hebben leden van de werkgroep Harmelen een initiërende en

uitvoerende rol gespeeld bij de jaarlijkse Open Monumentendag in september en de daaraan gerelateerde klassendag. Dit jaar was het thema "Kunst en Ambacht".

Reijerscop:

Over Reijerscop is het boek "Een halve eeuw brood op de plank in Reijerscop", door Carl Siegert, uitgekomen. Met de Historische Vereniging Vleuten-De Meern-Haarzuilens zullen we overleggen of ons vroegere historische onderzoek over oud Reijerscop zal worden vervolgd.

Fotobestand Harmelen:

In de loop der jaren is er gewerkt aan een fotobestand van monumenten en beeldbepalende bebouwing in de kern Harmelen en de boerderijlinten.

Het bestand van de verzamelde foto's is gebruikt en er zijn foto's toegevoegd

Limesborden:

Aan de Haanwijk en de Harmelerwaard zijn door de gemeente limesborden geplaatst.

Limesbord aan Harmelerwaard, voorzijde

Stichting Hugo Kotestein Oorkonde 2015:

Stichting De Kievit is door ons gepresenteerd als kandidaat voor Hugo Kotestein oorkonde 2015. In dit 40-jarig jubileumjaar is evenwel gekozen om de oorkonde 2015 in Woerden uit te reiken wegens de prachtige historische tuin- en parkaanleg rond villa Rijnhof in Brediuspark.

Huidige ontwikkelingen bijhouden:

De ontwikkelingen op het gebied van Monumenten en Ruimtelijke Ordening zijn gevolgd, onder meer door het bijwonen van informatiebijeenkomsten (Dorpsplatform Harmelen, St. Groene Hart, etc.), het bestuderen van vakbladen en publicaties (Heemschut, Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Industrieel erfgoed provincie Utrecht, Beleidsnota Hoogwatervoorziening, etc.) en internet.

WERKGROEP KAMERIK

Bestuurlijk

De werkgroep bestond gedurende de verslagperiode uit de volgende leden:

Hein Kuiper, (voorzitter)
Leendert Noordergraaf
Paul Ranke

De werkgroep behartigt de belangen van de Stichting in het gebied van de voormalige gemeente Kamerik, bestaande uit de buurtschappen 's-Gravensloot, Houtdijken, Kamerik, Kanis, Oud Kamerik en Teckop.

De voorzitter van de werkgroep vertegenwoordigt de stichting in de Woerdense Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Kwaliteit (gecombineerde welstands- en monumentencommissie) en is bestuurslid van de stichting Stadsherstel Woerden.

De werkgroep is tevens vertegenwoordigd in het Comité Open Monumentendag Woerden.

Vergaderingen en overleg met instanties

De werkgroep heeft enkele malen regulier vergaderd. Verder was er veelal informeel contact. De voorzitter heeft deelgenomen aan het reguliere overleg met de wethouder Monumentenzaken. Tijdens dit overleg zijn lopende zaken besproken en knelpunten onder de aandacht gebracht.

De nieuwe wethouder monumentenzaken, de heer T. de Weger, is rondgeleid in Kamerik. Er is een kennismakingsgesprek met nieuwe bestuurders van het waterschap geweest.

Op verzoek is deelgenomen aan een ronde tafel gesprek van de Boerderijen-stichting Utrecht. Advies is gegeven aan OASEN over inrichtingsplan nieuw pompstation 's-Gravensloot.

Er is overleg geweest met het waterschap over verbeterproject oostelijke en westelijke Grecht-kade.

Na uitvoerig overleg met het waterschap is een bij recente graafwerkzaamheden aangetroffen reusachtige veeneik opgesteld op een voor passanten bereikbare plek aan het einde van de Houtkade onderaan de Grecht-kade. Op de meer dan 3000 jaar oude veeneik zal een informatiebordje aangebracht worden.

Na overleg met het waterschap en natuurmonumenten zijn enkele kleinere veeneikstronken ter beschikking gesteld van het bezoekerscentrum van natuur-monumenten in Nieuwkoop.

De Kamerikse veeneik op zijn nieuwe plek aan de Houtkade bij de Grecht-kade in Oud-Kamerik

De werkgroep heeft deelgenomen aan enkele expertbijeenkomsten en werk-sessies van het waterschap in het kader van een studie naar een waarderings-methodiek voor de veenweiden: landschap, cultuurhistorie en ecologie.

Varia

Een aantal vergunningaanvragen voor bouw, verbouw of sloop aan objecten in ons werkgebied zijn ingezien en beoordeeld op aantasting van monumentale of cultuurhistorische waarden. Gelukkig was het dit jaar slechts in een enkel geval noodzakelijk te reageren.

Ook dit jaar heeft de werkgroep voor alle leerlingen van de bovenbouw van de basisscholen een rondleiding door het dorp en een bezoek aan het voormalige gemeentehuis verzorgd. De overdracht van het Kameriks Archief naar het Streekarchief Rijnstreek en Lopikerwaard is afgerond.

Advisering

Een aantal adviezen is uitgebracht aan eigenaren van monumentale panden en boerderijen in ons werkgebied. Dit geschiedt veelal in samenwerking met de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke kwaliteit.

Hoogwatervoorziening bebouwd gebied

Naar aanleiding van uitgebreide discussies over de wenselijkheid van het aanleggen van collectieve of individuele hoogwatervoorzieningen

onder bebouwd gebied in het buitengebied van Kamerik heeft de werkgroepvoorzitter de volgende brief aan het waterschap en de media gezonden:

Van hoogwatergebieden naar laagwatergebieden.

Ons waterschap staat op het punt te besluiten op termijn af te zien van het toepassen van hoger waterpeil in bebouwd gebied. Dit om kosten te besparen. Deze zogenoemde hoogwatergebieden beperken de bodemdaling tot een absoluut minimum (kern Kamerik: 1mm/jaar), maar worden niet meer aangelegd en de bestaande worden op den duur opgeheven.

Onze veengebieden zakken mee met het lage peil dat nodig is voor optimaal agrarisch gebruik van de landerijen. Tot begin vorige eeuw was dit geen probleem: de gebouwde omgeving zakte gewoon mee. Sinds het begin van de kunstmatige ontwatering van de veengebieden zijn we ongeveer vijf(!) meter gedaald, en we zijn nog niet op de helft van het veenpakket.

Deze gang van zaken is vanaf ongeveer begin vorige eeuw verstoord door de gewoonte panden te onderheien. Ze staan dan op palen op de onder het veen liggende zand- en kleilaag. Voor de korte termijn is dit een prima oplossing, echter, de panden volgen de maaiveld daling niet meer. Ze lijken hierdoor elk jaar gemiddeld ongeveer ¾ centimeter omhoog te komen.

Dit is een op den duur onhoudbare situatie: in hele woonwijken en de bebouwingslinten in het buitengebied moeten de tuinen en wegen (en de kabels en leidingen!) telkens weer opgehoogd worden om aansluiting te houden bij de bebouwing. Dit leidt tot zeer hoge kosten voor particulieren en de gemeentelijke overheid. Niet onderheide gebouwen (o.a. monumentale boerderijen) staan op maaiveldniveau en alle onderheide gebouwen staan tot ¾ meter daarboven. Dit kan natuurlijk zo niet doorgaan. Over 100 jaar heb je dan een ladder van anderhalve meter nodig om je huis in te komen.

Mij lijkt de beste structurele oplossing de rollen om te draaien.

Stop met het telkens weer lager 'agrarisch' peil in bebouwde gebieden.

Het standaard peil wordt een hoger peil dat de bodemdaling en alle daardoor veroorzaakt ongemak en kosten tot een absoluut minimum beperkt.

De door agrariërs gebruikte landerijen worden laagwatergebieden. Deze zakken dan jaarlijks wat verder weg onder invloed van het door henzelf gewenste lagere waterpeil.

Het lijkt mij dat op deze manier de lusten en lasten eerlijker verdeeld worden dan in de huidige situatie.

*Hein Kuiper
Kamerik*

WERKGROEP MONTFOORT – LINSCHOTEN

Bestuurlijk

De werkgroep Montfoort-Linschoten bestond eind 2015 uit vijf personen:

Peter Versloot – voorzitter
Gerard Rozendal
Anne de Goederen
Dennis de Goederen
Cees Ouwehand

Ada Beerhuizen-van Kooten is in maart 2015 teruggetreden als lid van de werkgroep. Zij is vanaf het allereerste begin bestuurlijk actief geweest en altijd zeer betrokken bij lokale zaken die de historie en het cultuurlandschap aangaan. Daarnaast werd zij zeer gewaardeerd om haar kennis van de lokale geschiedenis. De werkgroep betreurt haar vertrek en zal haar historische kennis inbreng missen.

De voorzitter is namens Stichting Hugo Kotestein afgevaardigd in de gemeentelijke monumentencommissie

Contactadres:
Peter Versloot, Miep Giesstraat 6, 3417 CZ Montfoort, telefoon: 0348 474406.

Vergaderingen en overleg met instanties

De werkgroep heeft zesmaal voor regulier overleg vergaderd.

Met leden van het College van B&W van de gemeente is in 2015 een aantal keren overleg geweest. Begin 2015 is nog een maal met wethouder Jonkers van Ruimtelijke Ordening gesproken. Enige tijd later stelde wethouder Jonkers zijn portefeuille ter beschikking om de weg vrij te maken voor het uitvoeren van een integriteitsonderzoek. Vervolgens is het overleg voortgezet met interim burgemeester Van Eijk zowel over Ruimtelijke Ordening als over Monumenten.

In december 2015 heeft nog één maal overleg plaatsgevonden met de nieuw aangetreden wethouder Lejeune (portefeuille Ruimtelijke Ordening). De werkgroep waardeert deze overleggen zeer. Er wordt in een atmosfeer van wederzijdse openheid en respect gesproken. De gemeente betreft de werkgroep vroegtijdig bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De werkgroep informeert de wethouder over alerhande actualiteiten op het gebied van monumenten en ruimtelijke ordening in de gemeente en geeft haar visie daarop.

De belangrijkste besproken onderwerpen zijn:

- locatie van de manege voor de West Stichtse Ruiters (WSR),
- het verval van de stadsmuur
- het zeil aan de Kloostergang
- de trap in de Kloostertuin
- Steenfabriekterrein IJsseloord
- boerderij Cromwijk,
- 1^e herziening bestemmingsplan Buitengebied,
- Heeswijk 120,
- de eeuwenoude okkernootbomen in Linschoten
- het onderhoud aan rivier en kades van het riviertje Linschoten aan de Lange Linschoten.

Ook is overleg gevoerd met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).

Activiteiten

Voor de werkgroep was 2015 een druk jaar. Er speelden veel zaken op het gebied van Ruimtelijk Ordening, zowel beleidsmatig als wat betreft specifieke locaties of bestemmingen.

Gemeentelijk monumentenbeleid

De werkgroep heeft een (pro)actieve rol bij de samenstelling van de lijst met kandidaat-panden voor de gemeentelijke monumentenlijst.

In 2015 is één object aan deze lijst toegevoegd: de villa op Willeskop 68. Dit brengt het aantal gemeentelijke monumenten op 24.

De gemeentelijke Monumentennota is goed, maar is geldig tot en met 2015.

De werkgroep heeft bij het college aangedrongen de nota voort te zetten met een aantal aanpassingen vanwege wet- en regelgeving en het wegwerken van enkele oneffenheden in de regeling. Begin 2016 was dit nog niet geregeld. Helaas is de jaarlijkse dotatie aan de bijbehorende subsidieregeling al jaren opgeschort. Gelukkig waren er nog middelen om aan de aanvragen te kunnen voldoen. Teleurstellend is dat het opknappen van de stadsmuur, nota bene voor een deel gemeentelijk eigendom (waaronder het poortje aan de Zevenhuisstraat) nog niet is gelukt in 2015.

Cultuurhistorische waarden- en beleidskaart

De werkgroep heeft de gemeente gevraagd een cultuurhistorische waarden- en beleidskaart te laten opstellen. Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat er op dit moment geen budget voor is. De gemeente geeft voorts aan dat het strikt genomen niet wettelijk verplicht is om een cultuurhistorische waarden- en beleidskaart op te stellen, maar zij bevestigt dat het wel de beste manier is om te kunnen voldoen aan de

verplichting om rekening te houden met cultuur-historie in bestemmingsplannen.

Nieuwe locatie manege West Stichtse Ruiters (WSR), Montfoort

Einde 2014 was het plan voor het bouwen van een nieuwe manege voor de WSR achter Willeskop 9-11 gestrand door onvoldoende draagvlak. In de gemeenteraad ontbrak een meerderheid en aanhoudende protesten van omwonenden en belangenorganisaties met goede argumenten bleken succesvol. De werkgroep had zich al vanaf het begin in de discussie over deze locatie gemengd en gesteld dat de beoogde plek in het polderland ongeschikt was voor de megalomane hal van 102 x 35 meter. De werkgroep heeft vanaf het begin de locatie aan de Lindeboomseweg als voorkeurslocatie aangegeven met als alternatief de locatie achter Willeskop 68 (locatie Bunnik).

Ondanks talloze gesprekken is het spijtig genoeg niet gelukt een oplossing bij de Lindeboomseweg voor elkaar te krijgen. De alternatieve locatie achter Willeskop 68 werd door de WSR bestempeld als te duur en vervuild. Dat laatste achtte de werkgroep niet bewezen.

Er was grote tijdsdruk. De locatie van de WSR op het IJsselveld moest voor 1 september 2015 zijn ontruimd om plaats te maken voor bedrijventerrein (de nieuwe Kiremko locatie). Onder deze druk kwam toch vrij onverwacht het voorstel van de WSR om de manege te verplaatsen naar het terrein achter Willeskop 68. De werkgroep is blij dat deze locatie toch mogelijk blijkt en is benieuwd naar de uitwerking van het plan. Begin 2016 is de omgevingsvergunning aangevraagd.

Monumentale okkernootbomen, Linschoten

In 2014 werden door ingrijpen van de werkgroep twee bijzonder oude okkernootbomen aan de Nieuwe Zandweg behouden. Door expertise op het gebied van monumentaal groen in de werkgroep en met financiële hulp van de Bomenstichting en de gemeente lukte het de 350 jaar oude bomen voor kap te behoeden.

De verankerde okkernootboom

Eén boom werd verankerd, zodat deze niet uit elkaar kon scheuren en op de boerderij zou vallen.

De andere en tevens grootste boom is nader onderzocht vanwege een zwamaantasting. Het bleek dat deze boom nog een veiligheidsmarge tijdens een storm had. Omwille van de goede conditie, zichtbare houtaanwas en lage gevaarzetting zijn bij deze boom geen maatregelen getroffen, maar is ervoor gekozen de boom periodiek te controleren. Groot was bij ieder de teleurstelling toen in de zwaarste zomerstorm van de afgelopen 100 jaar deze marge ruimschoots werd overschreden. De boom viel daardoor toch ter aarde en moest worden gerooid.

Jan Snel B.V./ Steenfabrieksterrein IJsseloord, Montfoort

Een groep van direct omwonenden heeft met de werkgroep en de Werkgroep Behoud Lopikerwaard in 2011 de handen ineen geslagen om een einde te maken aan een jarenlange impasse rond het IJsseloordterrein. Eerdere plannen van Jan Snel B.V. voor het terrein kregen totaal geen steun en verzandden in eindeloze bezwaarprocedures.

De bazenwoning naast de steenovenschuur

In 2012 hebben de omwonenden en de belangenorganisaties als "bewoners/ belangengroep IJsseloord" na een jaar van overleg een plan gemaakt voor dit vroegere steenfabrieksterrein. Dit plan is door alle partijen positief ontvangen, waarbij met name het proces van de totstandkoming alom werd geprezen.

In het plan krijgt Jan Snel B.V. één hectare uitbreidingsruimte (parkeerterrein) voor het bedrijf. In ruil daarvoor restaureert het bedrijf de monumentale gebouwen van steenfabriek IJsseloord en wordt vier hectare streekeigen natuur en landschap ontwikkeld.

Begin 2013 heeft de provincie zich over dit voorstel uitgesproken en aangegeven dat de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie de uitvoering ervan niet in de weg staat.

Als mogelijke nieuwe bestemming presenteerde eigenaar Van Zandwijk vervolgens een crematorium.

De werkgroep werd na aanvankelijke scepsis gematigd positief over deze bestemming. Uiteindelijk bleek geen overeenstemming te kunnen worden bereikt met de beoogde exploitant van het crematorium. Medio 2015 werd de werkgroep plus de andere leden van de bewoners en belangengroep Nieuwe toekomst IJsseloord uitgenodigd om kennis te nemen van een nieuw plan. Dit omvatte de bouw van een manegehal en restauratie van de bazenwoning en steenovenschuur door buurman Van den Hadelkamp. De werkgroep vond de plannen op een aantal onderdelen niet in lijn met het door alle partijen onderschreven Eindrapport uit 2012 en wilde het niet ondersteunen.

Einde 2015 werd het plan gesplitst in een basisplan wat wel in lijn geacht wordt te zijn met het Eindrapport en een ambitieuzer plan. In dat ambitieuzere plan krijgt de steenovenschuur een nieuwe mooie bestemming als stenen showroom en steenmuseum. Daarnaast omvat het de bouw van een nieuwe manegehal van 800 m2 en stallen. De werkgroep vindt het extra rood een te grote aantasting van het terrein en te afwijkend van het Eindrapport.

Begin 2016 zal de initiatiefnemer de plannen verder uitwerken.

De werkgroep hecht veel belang aan het behoud van de laatste restanten van de steenindustrie aan het Utrechtse deel van de Hollandsche IJssel. De bazenwoning, een gemeentelijk monument, is in erg slechte conditie. De steenovenschuur is in gebruik als paardenstalling. De werkgroep blijft zich inzetten voor restauratie van beide gebouwen.

Boerderij Liefhoven (Cromwijk), Linschoten

Na het overlijden medio 2013 van de laatste bewoner, de heer Cromwijk, kwam dit markante en beeldbepalende boerderij-complex leeg te staan. Sinds einde 2013 staat het te koop.

Boerderij Liefhoven met vervallen timmerwinkel

Medio 2014 vestigde de gemeente Montfoort een voorkeursrecht op het perceel (WVG). Dit werd begin 2015 weer ingetrokken. Het bestaande bestemmingsplan zou voldoende zekerheid bieden.

Het bijzondere object trekt wel geïnteresseerden. Het is de sterke wens van de werkgroep dat het verdere verval van de gebouwen in 2016 wordt gestopt en de gebouwen worden gerestaureerd c.q. weer opgebouwd.

Kloostergang en kloostertuin bij Commanderie, Montfoort

De Kloostertuin achter de Commanderie en Kloostergang heeft in het bestemmingsplan Binnenstad de bestemming Tuin met Cultuurhistorische Waarde (Tuin CW). In de praktijk is daar echter niet veel van te zien. In 2013 betrok de Hersteld Hervormde Gemeente (HHG) de bovenverdieping van het Rabobank gebouw. Als toegang tot de verdieping werd in de tuin zonder vergunning een grote nieuwe trap geplaatst. Hier tegen heeft de werkgroep bezwaar gemaakt. De werkgroep is van mening dat de trap het aanzien van de tuin en de monumenten Commanderie en Kloostergang ernstig aantast.

De trap in de Kloostertuin

Daarnaast is de aan de Kloostertuin grenzende historische Kloostergang al jaren met een zeildoek dichtgemaakt t.b.v. horeca-activiteiten. Het monumentale karakter van de historische Kloostergang komt daardoor totaal niet tot zijn recht. De werkgroep heeft gepleit voor een integrale oplossing voor deze omgeving door Kloostergang en Kloostertuin weer met elkaar te verbinden. Het zou ook mooi zijn om de tuin weer geheel of gedeeltelijke voor publiek open te stellen.

Begin 2015 werden de partijen Gemeente-HHG-Rabobank-huurder Commanderie-Stichting Hugo Kotestein het eens over een integrale oplossing. Er komt aan de achterzijde van de Rabobank een inpandig trappenhuis t.b.v. de HHG, waarna de trap in de tuin verdwijnt. Later in 2016 wordt de tuin heringericht door de HHG. De gemeente zet te handhaving in gang voor het zeil van de Kloostergang. Begin 2016 is gestart met het verwijderen ervan.

De gemeente heeft de werkgroep uitgenodigd mee te denken met de huurder over het dichtmaken van de Kloostergang d.m.v. een serre. De

werkgroep ziet de meerwaarde van het optisch verbinden van de Kloostergang en de Klooster-tuin.

Het is van belang dat de serre een maximaal zicht op de Kloostergang waarborgt, waarbij de draagconstructie van de glazen panelen van de serre zo iel mogelijk moeten zijn uitgevoerd en er te allen tijde geen afdichting van de glazen wanden van de serre plaats mag vinden. Daarnaast moet een bouwfysisch onderzoek uitwijzen dat het gebouw geen schade ondervindt van het dichtmaken.

Onder deze voorwaarden is de werkgroep bereid het plan te steunen.

Heeswijk 120, Montfoort

Einde 2015 heeft de gemeenteraad ingestemd met een *verklaring van geen bedenkingen* bij het principeverzoek voor de vestiging van een agrarisch loonbedrijf met houtsnipperverwerking. De werkgroep heeft moeite met deze ontwikkeling op dit perceel. Dit betreft met name de grote betonnen bak voor de houtsnipperopslag. Volgens de werkgroep past de opslag van hout niet binnen de functie van agrarisch loonbedrijf. In het aangenomen principeverzoek wordt gesteld dat een positief advies van partners nodig is. De werkgroep heeft zich als partner gemeld bij de gemeente en volgt de ontwikkelingen op de voet.

Riviertje De Linschoten.

Al jaren zijn er problemen met de oevers van het pittoreske riviertje langs De Lange Linschoten. De werkgroep heeft de indruk dat gemeenten Montfoort en Oudewater en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) naar elkaar wijzen wat betreft de verantwoordelijkheid voor het onderhoud. Daardoor wordt het achterstallige onderhoud alleen maar groter wordt. De werkgroep maakt zich zorgen dat het karakteristieke van het riviertje steeds meer verdwijnt. De gemeente heeft aangegeven de zaak nogmaals goed juridisch te laten uitzoeken. Als hieruit blijkt dat de gemeente verantwoordelijk is, dan zal de gemeente hiernaar handelen. Als blijkt dat de verantwoordelijkheid bij HDSR ligt, dan zal de gemeente HDSR hierop wijzen en aanspreken.

Stadsmuur, Montfoort

De werkgroep heeft de gemeente wederom gewezen op de slechte staat van de stadsmuur en verzocht het verval te stoppen.

Het gedeelte bij de molen is er het slechtst aan toe. De aanwijzing van restanten stadsmuur als gemeentelijk monument was een stap in dit proces.

Einde 2013 heeft de Gemeente alle particuliere eigenaren uitgenodigd om met elkaar een plan te maken om de beeldbepalende stadsmuur op te knappen.

De gemeente zelf, eigenaar van het poortje bij de Zevenhuisstaat, zou een goed voorbeeld kunnen geven door dit gedeelte te herstellen. De stadsmuur is tenslotte een historisch visitekaartje voor Montfoort.

Stadsmuur onder de molen De Valk

In 2015 heeft nog maar één eigenaar zijn muur hersteld.

MEDIA-UITINGEN

De werkgroep heeft haar mening over en activiteiten bij verschillende lokale onderwerpen op het gebied van ruimtelijke ordening en cultuurhistorie diverse keren in het AD Groene Hart, IJsselbode, Zenderstreeknieuws en via Radio Stad Montfoort kenbaar kunnen maken.

De werkgroep was ook verheugd dat het 40-jarig jubileumfeest van Stichting Hugo Kotestein binnen haar gemeente kon worden gevierd op het Huis te Linschoten en in De Tol in Linschoten. (*Zie hierover elders in dit jaarverslag*).

WERKGROEP OUDEWATER

Bestuurlijk

De werkgroep bestaat uit;

Jan van 't Riet, voorzitter
Jacques Zanen
Luuk Eijkelenstam
Marc Croes (namens de Geschiedkundige Vereniging)

Contact adres:

J.B.van 't Riet, Kromme Haven 3,
3421 BK Oudewater
Tel. 0348 562007
e-mail j.vant.riet@het.nl

Doelstelling

De werkgroep Oudewater die zich ten doel stelt monumenten en de cultuurhistorische waarden in de binnenstad en de buitengebieden voor het nageslacht te behouden, probeert dat te realiseren door het geven van adviezen, het plegen van overleg, het uitgeven van publicaties en indien nodig door bezwaar aan te tekenen. Op deze wijze probeert de werkgroep bij de politiek, de gemeente en de bevolking een draagvlak te vinden om het bewustwordingsproces te vergroten.

Koning Willem Alexander bezoekt Oudewater

Het drukbezochte feest in het afgelopen jaar van het 750 jarig bestaan van Oudewater, heeft al aangetoond hoe de monumentale binnenstad, de geweldige sfeer en de prachtige buitengebieden door al die bezoekers gewaardeerd werden. Dit moet zo blijven.

Erfgoed in het bestemmingsplan

Om een bestemmingsplan goed te kunnen laten functioneren is het van groot belang dat cultuurhistorische waarden vastgelegd worden op een waardekaart en geborgd in het bestemmingsplan zodat bij nieuwe ontwikkelingen daarop geanticipeerd kan worden.

Sinds 1 januari 2012 moeten gemeenten volgens het Rijksbesluit Modernisering Monumentenzorg rekening houden met de cultuurhistorische waarden in haar gebied en een cultuurhistorische waardekaart opstellen die in het bestemmingsplan geborgd moet worden.

De werkgroep Oudewater van Stichting Hugo Kotestein heeft aangeboden bij de opstelling van de waardekaart behulpzaam te zijn. De werkgroep Oudewater heeft al veel voorbereidend werk gedaan. Ze heeft onder meer een protocol opgesteld en reeds een groot aantal cultuurhistorische waarden geïnventariseerd en gewaardeerd.

Wij hopen dat dit project in 2016 positief afgerond zal worden.

De gemeentelijke monumentenlijst en de MIP-lijst

De gemeentelijke monumentenlijst is in de jaren 1997-1999 tot stand gekomen. Er heeft sindsdien geen actualisatie meer plaatsgevonden. In deze lijst is nog geen aandacht geschonken aan grotere structuren, zoals groen- en waterstructuren. Naast de monumentenlijst is er een lijst van karakteristieke panden opgesteld, de zogenaamde MIP-lijst. Voor deze lijst is geen beleid vastgesteld, ook niet in de bestemmingsplannen.

De werkgroep Oudewater pleit er voor om de actualisatie van de gemeentelijke monumentenlijst te actualiseren en deze lijst en de MIP-lijst onder te brengen in de cultuurhistorische waardekaart waarna beide lijsten geborgd kunnen worden in de bestemmingsplannen.

Achterstallig onderhoud van Rijks- en Gemeentemonumenten

In 2015 heeft de werkgroep H.K. Oudewater meerdere malen schriftelijk de aandacht van de gemeente gevraagd voor achterstallig onderhoud van monumenten in de gemeente.

Oud zeer zijn de theekoepel Van Aelst, het oude postkantoor en de oude openbare school. Volgens de nieuwe wet is de mogelijkheid geopend dat een gemeente handhavend kan optre-

den bij sterke verwaarlozing. Dit is een handvat voor de gemeente om de eigenaren op hun verantwoordelijkheid te wijzen.

De werkgroep Oudewater heeft in 2015 diverse brieven over dit onderwerp aan de gemeente Oudewater gestuurd.

Theekoepel Van Aelst

Voor de theekoepel is een voorbeeld van moedwillige verwaarlozing, waardoor dit Rijksmonument onherstelbaar is vernield.

Hetzelfde geldt voor het oude postkantoor in de Leeuweringerstraat. Dit Rijksmonument wordt al vele jaren schromelijk verwaarloosd. Het dak lekt, de goten en sommige ramen zijn kapot. Ook hier kan men spreken van het moedwillig laten verpauperen van een Rijksmonument. Daarbij zet de eigenaar de gemeente ten onrechte onder druk om een onacceptabele aanbouw aan de achterzijde goed te keuren. Dit zou in strijd zijn met het beschermd stadsgezicht waarin duidelijke regels gesteld zijn omtrent het aanzicht op achterzijde en tuinen van dit pand aan de haven. Na vele verzoeken van o.a. de werkgroep Oudewater is de monumentale kastanjeboom in de achtertuin van het pand in 2015 gelukkig weer op de boomenlijst geplaatst.

Scheur in de oude Openbare School

Ook bij de oude openbare school is er sprake van groot achterstallig onderhoud. De fundering is zeer slecht, waardoor de school verzakt en er overal scheuren in de muren ontstaan.

De werkgroep Oudewater heeft van dit Rijksmonument een serie foto's gemaakt om de gemeente erop te wijzen dat het gebouw grondig geres taureerd moet worden, zodat het pand voor de toekomst veiliggesteld wordt.

Ruïne Huis te Vliet

Het Rijksmonument de ruïne Huis te Vliet heeft veel te lijden van weer en wind. De werkgroep Oudewater heeft in 2015 contact gezocht met de eigenaar om deze er toe te bewegen de ruïne opnieuw te laten voegen waardoor de bestaande restanten geconserveerd worden. De financiering is een probleem waarvoor nog een oplossing gezocht moet worden. Er wordt gekeken naar mogelijkheden en we hopen dat dit in 2016 allemaal een positieve wending gaat nemen.

De subsidieverordening

Helaas is de subsidieverordening door de gemeente afgeschaft (bezuiniging). Wij vinden het dit een slecht signaal.

De gemeente zou er goed aan doen te onderzoeken hoe met minimale financiële middelen en/of andere tegemoetkomingen de eigenaren ondersteund kunnen worden bij het onderhoud van monumenten. Onderhoud van monumenten is belangrijk om verpaupering te voorkomen.

BEHOUD EN ONDERHOUD VAN CULTUURHISTORISCHE GEBOUWEN EN / OF OBJECTEN

Boerderij Papekopperstraatweg 64

De boerderij op de Papekopperstraatweg 64 is de enige nog authentieke boerderij aan deze weg. De werkgroep Oudewater heeft zich vanaf 2008 ingezet om deze boerderij voor sloop te behoeden.

De wethouder heeft uiteindelijk in 2015 beloofd dat er in het nieuwe bestemmingsplan een bedrijfswoning-vergunning afgegeven zal worden waarna deze boerderij geres taureerd kan

worden. De boerderij kan dan op de cultuurhistorische waardekaart opgenomen worden.

Boerderij Papekopperstraat 64

Lange Burchwal 61

Het gebouw aan de Lange Burchwal 61 is een beeldbepalend gebouw met een hoge cultuurhistorische waarde. De werkgroep heeft de gemeente vele malen verzocht het gebouw op de gemeentelijke monumentenlijst te zetten. Tot op heden zonder resultaat. Wij gaan er vanuit dat dit gebouw op de cultuurhistorische waardekaart zal komen en zo een beschermde status zal krijgen. De eigenaar heeft de gemeente Oudewater beloofd het pand te restaureren maar de onderhandelingen met de gemeente over een combinatie met nieuwbouw op het perceel verlopen stroef.

De Romeijnbrug

Deze brug aan het begin van de haven in Oudewater was vroeger een boogbrug. De geschiedenis van deze brug gaat terug naar 1591 toen Gerritsz. Paemburch de opdracht kreeg een brug te ontwerpen. Rond 1880 is de brug vervangen door een rechte brug met stalen binten. De brug verkeert in slechte staat en er zijn plannen voor herstel. De werkgroep Oudewater heeft de wethouder schriftelijk gevraagd de brug weer in de oude vorm terug te brengen. In 2012 is dit door de toenmalige wethouder beloofd. We hopen dan ook dat het beeld van de oude boogbrug weer in het stadsbeeld terug zal keren.

Riviertje de Linschoten en de oevers

In 2015 hebben de werkgroepen Oudewater en Montfoort van Stichting Hugo Kotestein een brief geschreven aan de gemeenten Oudewater en Montfoort en aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) in Houten waarin een pleidooi, om tot een gezamenlijk plan te komen voor o.a. het herstellen van de beschoeiing, het wegdek en het onderhoud van de bomen, evenals het plaatsen van nieuwe bomen, inventarisatie van de cultuurhistorische waarden en nog vele andere aanbevelingen. Tot onze grote spijt moeten wij constateren nog steeds geen reactie gekregen te hebben van de drie partijen. De ver-

antwoordelijkheid voor het behoud van het monumentale karakter van dit landelijk gebied staat kennelijk niet hoog op de agenda's.

Het Joods Poortje

In het begin van de twintigste eeuw woonden er verschillende Joodse families in Oudewater. De meeste families die hier woonden, waren in 1940 om diverse redenen al uit Oudewater vertrokken. In de Korte Havenstraat 22 stond vroeger een kleine synagoge. Deze synagoge is verdwenen. Het enige tastbare van deze synagoge dat nog behouden is, zijn een kozijn en een deur die zich in een nieuwbouw woning in Oudewater bevinden.

Poortje van de Synagoge

Om de laatste tastbare herinnering te behouden, hebben de Geschiedkundige Vereniging en de werkgroep Oudewater van Stichting Hugo Kotestein de eigenaar gevraagd het

kozijn en de deur een plaats te geven in een openbare ruimte in Oudewater, zodat iedereen hiervan kennis kan nemen en dit kleine stukje cultureel erfgoed bewaard blijft voor het nageslacht.

Herziening bestemmingsplan landelijk gebied Papekop en Hekendorp.

Tijdens de vergadering van het Forum Ruimte op 24 november 2015 heeft de werkgroep Oudewater haar visie gegeven omtrent de mogelijke nieuwe ontwikkelingen in het gebied. Nieuwe ontwikkelingen zijn goed mits er sprake is van maatwerk, kwaliteit en flexibiliteit en met behoud van de cultuurhistorische waarden.

Commissie Welstand (Commissie Ruimtelijke Kwaliteit)

Sinds 1 januari 2015 is Stichting Hugo Kotestein aanwezig bij de zittingen van de Commissie Welstand waar ingediende bouwplannen worden besproken. In de Commissie worden de aanvragen op een flexibele manier bekeken en van advies voorzien, zodat er bij de indiening van de definitieve aanvraag, problemen kunnen worden voorkomen.

Wij zijn dan ook een voorstander, dat de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit de komende jaren

haar adviezen aan het college van B&W zal kunnen blijven geven.

Schade door zwaar verkeer in de binnenstad en de buitengebieden

Zwaar verkeer veroorzaakt veel schade aan de monumenten in de binnenstad en de wegen in de buitengebieden.

Wij pleiten daarom voor een strengere regelgeving, snelheidsbeperkingen en een betere handhaving op de naleving hiervan. Dit om onnodige schades te voorkomen.

Grote Ruimtelijke Projecten

Wij hebben begrepen dat er in 2016 nieuwe initiatieven aankomen voor de ontwikkeling van nieuwbouwprojecten bij de Sint Jansstraat en de Westerwal. Wij stellen het zeer op prijs onze mening vooraf te mogen geven, zoals reeds afgesproken in 'Handreiking Grote Ruimtelijke Projecten in Oudewater' dat in 2008 door de gemeente Oudewater is opgesteld. De wethouder heeft dan ook beloofd dat de werkgroep van Stichting Hugo Kotestein in een vroeg stadium bij het vooronderzoek betrokken zal worden.

Samenwerkingsverband Oudewater met de gemeente Woerden

In 2015 is het samenwerkingsverband met de gemeente Woerden van start gegaan. In eerste instantie waren er wat overgangsproblemen met de organisatie van de diverse afdelingen. Op 1 augustus 2015 moest de werkgroep Oudewater melding maken van het feit, dat wij vanaf 1 januari acht brieven naar de gemeente gestuurd hadden, waar nog geen response op gekomen was. De reactie kwam toen alsnog. Toch is er het gevoel dat de afstand tussen de gemeente en de bevolking groter geworden is. Het stadskantoor is leeg, de contacten zijn op afstand, waardoor de betrokkenheid vermindert. Het schijnt dat de contacten over meer schijven moeten lopen wat de procedures ingewikkelder maakt. Wij hopen dat het college, de ambtenaren, de raad en de politiek er alles aan zullen doen om de contacten met de bevolking zo goed mogelijk te onderhouden en het vertrouwen te verbeteren.

Tekening van de Romeijnbrug

WERKGROEP WOERDEN

Bestuurlijk

De werkgroep bestaat uit:

Gert Boelhouwer
Piet Brak (voorzitter)
Frank van Buren
Jan Willem Burggraaff
Luc van Dam
Anne de Goederen
Ed van Keimpema
Marcel Koopmans
Ernst Meijer
Magdaleen Mulder
Lucienne Thomasse
Wim van Tuijl

Doelstelling

De werkgroep behartigt de belangen op het gebied van monumenten en cultureel erfgoed van de plaatsen Woerden en Zegveld en het omringende landelijk gebied.

Woerden is van origine vestingstad en marktplaats. Van oudsher geeft dit een sterke relatie tussen stad en omringend platteland. De elementen van het verleden zijn nog alom aanwezig. Als werkgroep willen we die elementen bewaren en waar het kan zichtbaarder maken. We proberen dit te realiseren door advies, overleg, publicaties en - indien nodig - door bezwaar te maken.

Activiteiten

In 2015 hielden we als werkgroep zes vergaderingen. Daarnaast werden onderwerpen in kleinere groepen besproken. Gebruikelijk is dat tweemaal per jaar een overleg plaatsvindt met de wethouder die monumentenbeleid in portefeuille heeft. Dit overleg heeft in 2015 plaatsgevonden met wethouder T. de Weger.

Op 6 november werd de Hugo Kotestein-oorkonde uitgereikt aan Peter & Ellen de Bruijn, bewoners van villa Rijnoord. Een verslag over de uitreiking staat elders in dit jaarverslag.

Projecten

Defensie-eiland

Van het militaire complex dat hier ruim 125 jaar gevestigd was is weinig meer over. Op deze locatie komen grondgebonden woningen

en een drietal woontorens; de eerste woonblokken zijn opgeleverd.

Van de oorspronkelijke bebouwing worden de Wasserij, de schoorsteen en gebouw B en C ingepast in de nieuwbouw. De overige bebouwing is inmiddels gesloopt.

Nieuwbouw Defensie-eiland

Aan gebouw B en C wordt al een groot aantal jaren geen onderhoud meer gedaan. De bouwkundige toestand gaat hard achteruit. Restauratie en renovatie van gebouw B en C komt pas over enkele jaren aan de beurt. Stichting Hugo Kotestein heeft al diverse keren bij de gemeente gepleit voor maatregelen om beide gebouwen voor verder verval te behoeden, tot nu toe zonder resultaat.

Stichting Hugo Kotestein heeft in 2011 zes objecten, die bij jubilea op het 'Centraal Magazijn' tussen 1873 en 1973 zijn onthuld, gelokaliseerd en hier een boekje over uitgebracht. Drie objecten zijn inmiddels veilig gesteld, het is de bedoeling deze straks een plek te geven op het eiland. Twee objecten waren meeverhuisd met Defensieonderdelen en zijn inmiddels weer terug in Woerden. Het glas-in-loodraam is altijd in Woerden gebleven, het ligt in opslag. De andere drie kunstwerken zijn bij het slopen en bouwrijp maken vermoedelijk verloren gegaan.

Bedrijventerrein

Regelmatig duiken er in de media plannen op voor bedrijfsvestiging in het uiterste westen van de gemeente bij Nieuwerbrug. Samen met een aanpalend gebied in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk hebben deze plannen, de naam 'werklint Nieuwerbrug' gekregen. Bedrijven die nu elders in Nieuwerbrug zijn gevestigd zouden naar dit nieuwe bedrijventerrein moeten verhuizen. Het beoogde gebied ligt in het open landschap ten oosten van Nieuwerbrug bij de spoorlijn en A12. Stichting Hugo Kotestein vindt dat de te verplaatsen bedrijven beter op

hun huidige plek kunnen blijven zitten. De plek waar de nieuwe bedrijfsvestiging zou moeten komen is cultuurhistorisch en geologisch van veel waarde.

Werklint Nieuwerbrug

De strokenverkaveling van meerdere polders komt hier bij elkaar. In het terrein zijn ook oude waterlopen waarneembaar. De werkgroep vindt dat nieuwe bedrijfsvestiging in het open gebied moet worden voorkomen. In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) van Utrecht 2013-2018 is geen nieuw bedrijfsterrein bij Nieuwerbrug opgenomen. In de Ruimtelijke Structuurvisie van de gemeente Woerden is het gebied bij Nieuwerbrug via een Aanpassingsvoorstel wel opgenomen als potentieel bedrijfsterrein.

Exercitieterrein

Over de toekomst van het Exercitieterrein wordt al een aantal jaren gepraat. Volgens de eerste plannen van de gemeente zou de huidige beplanting in zijn geheel moeten wijken omdat de kastanjabomen ziek zijn. Er zijn toen drie keuzevoorstellen gemaakt voor een nieuwe inrichting van het veld.

Kastanjabomen bij het Exercitieveld

Een variant waarin de militaire historie wordt getoond, een variant waarbij een eigentijds evenementen-veld wordt gecreëerd en een parkachtige variant. De Woerdense bevolking kon kiezen.

Variant 3 heeft van de inwoners de meeste stemmen gekregen. Stichting Hugo Kotestein voelde meer voor een combinatie van elementen uit de eerste twee varianten. Hoe de planvorming verder gaat is niet duidelijk. Momenteel loopt er een onderzoek naar een methode om de kastanjabloedingsziekte tot staan te brengen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn er nog niet. De gemeente heeft aangegeven graag gebruik te maken van deze behandelmethode, zodat er zoveel mogelijk bomen behouden kunnen blijven. Het Exercitieveld is een gemeentelijk monument. Het is onderdeel van de ring van verdedigingswerken rond de stad Woerden. Alle plannen dienen aan de monumentenstatus getoetst te worden. In de presentaties tot nu toe lijkt de monumentenstatus soms te worden vergeten.

Singeloevers

In november 2014 is door het College van B en W het Singelplan Woerden vastgesteld. Bij projecten rond de Singel is het Singelplan leidraad.

In 2015 is gestart met het vervangen van de beschoeiingen in het zuidelijk deel, dit werk loopt door in 2016. Voor 2017 staat vervanging van de beschoeiingen in het noordelijk deel op de rol.

Nieuwe beschoeiing van de Singeloever

De gemeente wil bij de Hoge Wal en Torenwal de historie van de vestingwerken meer zichtbaarder maken. Er is een plan om onderlangs de wallen bij de twee begraafplaatsen een wandelpad te maken, de paden moeten herinneren aan de vroegere escarpes uit de tijd dat Woerden een vesting was.

De werkgroep Woerden zet daar vraagtekens bij. Het terugbrengen van de twee escarpes doet nogal gekunsteld aan en zal in ieder geval het huidige romantische beeld met de overhangende bomen teniet doen. Het idee voor een brug vanaf het Exercitieveld over de buitengracht naar Landgoed Bredius

wijst Stichting Hugo Kotestein af. Woerden heeft een tamelijk gave vestingstructuur behouden omdat het beeld van de buitengracht nog zo compleet is. Een nieuwe brug over de buitengracht op korte afstand van een reeds bestaande brug zal dat beeld verstoren.

Brediuspark

Stichting Landgoed Bredius is in 2014 opgericht. De Stichting is voortgekomen uit een burgerinitiatief. In december 2014 heeft de nieuwe stichting het onderhoud en de verdere ontwikkeling van het landgoed overgenomen van de gemeente. Het Brediuspark is van grote natuurlijke, cultuurhistorische en recreatieve waarde voor de Woerdense gemeenschap. In 2015 heeft de gemeente Woerden de in 2008 verbrande hofstede Batestein (ook bekend als de Brediusboerderij) aangekocht, het voorstel tot aankoop van het College is met de kleinst mogelijke meerderheid door de Raad aangenomen. Inmiddels is een nieuwe stichting opgericht die door fondsenwerving geld bijeen hoopt te krijgen voor restauratie van de boerderij. De monumentale boerderij is een belangrijk onderdeel van het landgoed. Een projectgroep, gevormd door vertegenwoordigers van de Stichting Landgoed Bredius, de Stichting Hofstede Batestein en diverse Woerdense belangengroepen op het terrein van natuur en cultureel erfgoed - waaronder Stichting Hugo Kotestein - is bezig een plan te maken voor een nieuwe inrichting van het Centrumgebied, het gebied rond hofstede Batestein en de Brediusshuur.

Welstandsbeleid

In 2013 is de gemeente een andere weg ingeslagen voor het welstandsbeleid. In het grootste deel van de gemeente is geen welstandsadvies meer nodig. Het welstandsadvies is wel verplicht in de binnenstad van Woerden en in de cultuurhistorische waardevolle

3e Honthorststraat

bebouwings-linten in de rest van de gemeente. Na drie jaar zal het nieuwe beleid worden geëvalueerd.

Als werkgroep volgen we nu de aanvragen voor omgevingsvergunningen in gebieden die naar de mening van Stichting Hugo Kotestein niet welstandsvrij hadden moeten worden. Grofweg zijn dit wijken en straten die tussen 1920 en 1970 zijn ontstaan.

Als in die gebieden door wijzigingen of verbouwingen karakteristieke architectuur verloren gaat willen wij dit bij de evaluatie inbrengen.

In de Woerdense binnenstad is in 2015 de bijzondere gevel van Kruisstraat 7 (voorheen kapper Kemp) bij een verbouwing compleet gewijzigd. Dit is een verlies voor de binnenstad. De werkgroep heeft hierover vragen gesteld aan de gemeente.

Rechts : Kruisstraat7

Monumentenbudget/actualisatie van bestemmingsplannen

B en W heeft in 2008 een monumentennota laten opstellen. De nota is getiteld: "Ankerpunten in de historische omgeving, monumentenbeleid in breed perspectief". De bedoeling van de nota is om meer structuur aan te brengen in het gemeentelijk monumentenbeleid.

Voor een goede uitvoering van het beleid is meer geld nodig, ondermeer voor het uitbreiden van de gemeentelijke monumentenlijst. Het is jammer dat nu al jarenlang de uitbreiding van de monumentenlijst vooruit geschoven wordt. Ook in 2015 zijn op dit beleidsterrein geen stappen gezet. Wel wordt tegenwoordig het instrument gehanteerd om bij het herzien van bestemmingsplannen een lijst van karakteristieke panden op te nemen. Het geeft een zekere mate van bescherming

aan beeldbepalende gebouwen, alhoewel de status van gemeentelijk monument veel meer bescherming biedt.

Werkzaamheden bij de Grecht

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft in 2013 op een perceel weiland langs de Grecht onder Zegveld een natuurgebied met waterberging aangelegd. Het resultaat zal ogen als een nieuwe nes. Stichting Hugo Kotestein heeft vanaf het begin over dit plan overleg gevoerd met het waterschap. Het landschap ter weerszijden van de Grecht is cultuurhistorisch en archeologisch zeer interessant. Het is dan ook zaak om bij zulke ontwikkelingen zorgvuldig te werk te gaan. Voorafgaand aan de aanleg van de nes is een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit heeft een aantal vondsten opgeleverd die duiden op bewoning aan de Grecht tijdens het begin van de ontginningen die ten noorden van Woerden in de 11de eeuw zijn begonnen.

In juni 2014 heeft het Hoogheemraadschap vergunning gevraagd voor de aanleg van een tijdelijk baggerdepot aan de Zegveldse kant van de Grecht op enige afstand van de nieuwe nes. Het onderwerp archeologie werd niet genoemd in de ontwerpvergunning, terwijl gezien de vondsten bij de nieuwe nes nu elk perceel in de nabijheid van de Grecht archeologisch interessant is. De werkgroep heeft een zienswijze ingediend waarin op de aantasting van het karakteristieke veenweidelandschap wordt gewezen omdat in de vergunning niet wordt geëist dat sloten die tijdelijk dichtgaan worden terug gegraven.

De Grecht

Ook wordt in de zienswijze gewezen op het belang van archeologische verkenningen in het terrein waar het tijdelijk depot wordt aangelegd. In de definitieve vergunning van de gemeente Woerden heeft de archeologie

summier aandacht gekregen, maar niet de cultuurhistorie, deze komt er opnieuw bekaaid af. Door het Hoogheemraadschap is aan Stichting Hugo Kotestein toegezegd dat twee scheislotten, die tijdelijk dicht gaan, weer worden terug gegraven.

Objecten

Franciscuskapel

In 2014 heeft Stichting Hugo Kotestein een rapport opgesteld om het behoud van de Franciscuskapel op het terrein van Careyn Weddesteyn te ondersteunen. In het rapport wordt de historie van de kapel en de architectuur beschreven.

De kapel is gebouwd in 1959 naar een ontwerp van architect J.J.M. van Halteren uit Den Bosch. Van Halteren volgde in zijn werk de architectuurstijlen van zijn tijd: eerst was dat de traditionalistische stijl met invloeden uit de gotiek en de Delftse school, later werd de Bossche school zijn voorbeeld.

Franciscuskapel met nieuwe west-gevel

De Franciscuskapel in Woerden vertoont de stijl van de Bossche school. De kapel kan gerekend worden tot de Wederopbouw-architectuur, deze stijlperiode beslaat het tijdvak 1945-1960. Voorbeelden van wederopbouwarchitectuur zijn schaars in Woerden. In 2015 is de kapel overgedragen aan de Stichting Kapel Weddesteyn, die zich zeer beijverd heeft voor behoud en voortbestaan als ontmoetingsruimte. De kapel is in het 2de halfjaar van 2015 gerestaureerd. Aan de westzijde moest een nieuwe gevel worden opgetrokken, omdat in het verleden de kapel op die plaats verbonden was met het voormalige ziekenhuis, later verpleeghuis. Bij het ontwerpen van de nieuwe gevel is voor materiaal en stijl aansluiting gezocht bij de andere gevels van de kapel.

Op 11 december is de kapel weer in gebruik genomen. Op 12 december was er een open

dag, die dag waren twee leden van de werkgroep aanwezig met een stand met informatie over de Franciscuskapel en over Stichting Hugo Kotestein.

Gildepoortje

De gemeente zoekt al een poos naar een geschikte plek voor het Gildepoortje stammend uit de 16de eeuw. Stichting Hugo Kotestein denkt mee.

In 2014 heeft de werkgroep een rondgang gemaakt door de binnenstad, daarbij zijn veel plekken bekeken waar het poortje zou kunnen komen. In de binnenstad zijn veel stegen, het Gildepoortje zou de toegangspoort tot één van deze stegen kunnen zijn. Maar steeds was er iets waarom dat niet kon. Er bleef nog één plek over: tussen Museum en Mariaschool

Gildepoortje in Kazernestraat vóór 1977

Deze optie heeft de voorkeur van de werkgroep. In een tekening is deze optie uitgewerkt en aan de gemeente gezonden. In november 2015 heeft de gemeente de definitieve plek voor het Gildepoortje aangewezen, het poortje komt tussen Museum en Mariaschool. Over de situering en het ontwerp zullen nog gesprekken gevoerd worden met de diverse belanghebbenden.

Villa Rijnoord

Villa Rijnoord uit 1863 aan de Oostdam is in 2013 gerestaureerd. Opdracht voor de restauratie is gegeven door Stichting Rijnoord, die wordt bestuurd door de nazaten van Cornelis Jan Bredius, de stichter van de villa. De nieuwe bewoners van villa Rijnoord hebben in 2015 de tuin laten herstellen en opnieuw laten inrichten. De tuin heeft een gevarieerd bomenbestand, er staan bomen die 150 jaar oud zijn. De muur achter het hek langs de Oostdam is begin 2015 weggehaald.

De villa en de tuin zijn na ongeveer 30 jaar heden weer goed zichtbaar vanaf de openbare weg. Iedereen die hier passeert heeft nu een magnifieke blik op villa en tuin. Voor de werkgroep Woerden was dit aanleiding om de bewoners van villa Rijnoord, Peter en Ellen de Bruijn, voor te dragen voor de Hugo Kotestein-oorkonde 2015. Een verslag hiervan staat elders in dit jaarverslag.

Rijnstraat 24

Het pand Rijnstraat 24 heeft begin 2015 een grondige onderhoudsbeurt ondergaan. Dit vroegere woonhuis-pakhuis aan de Rijn is het geboortehuis van Herman de Man. Het is een rijksmonument. De gevel ziet er na de onderhoudsbeurt erg keurig uit. De werkgroep heeft bij de gemeente navraag gedaan naar het vergunningstraject. De gemeente heeft hierop uitgebreid geantwoord. Voor partieel voegwerk en schilderwerk aan monumenten is geen vergunning nodig. Voor de hele gevel voegen is wel een vergunning nodig. Het werk was al aan de gang toen de gemeente er mee geconfronteerd werd. Vervolgens is er intensief contact geweest tussen gemeente en aannemer. Op een aantal punten heeft de gemeente kunnen bijsturen. Kozijnherstel, werk aan de waterlijsten en het schilderwerk zijn vervolgens voorbeeldig uitgevoerd. En de gemeente heeft kunnen voorkomen dat op de gevel een waterwerende laag is aangebracht. Maar het is jammer dat de gevel als geheel iets te netjes is geworden, bij partieel voegwerk was dit niet gebeurd.

De panden Rijnstraat 11, 18 en 24 zijn de oudste woon- en bedrijfspanden in de binnenstad van Woerden. Alle drie zijn rijksmonument.

Op deze panden moet Woerden zuinig zijn. Het zijn historische ankerpunten in de straatwanden van de binnenstad.

Rijnstraat 24

Rietveld 25/25a

In 2008 is de Stichting Stadsherstel Woerden opgericht. Het doel van de Stichting is het restaureren van cultuurhistorisch waardevolle en monumentale gebouwen in de gemeente Woerden. De Stichting Stadsherstel probeert panden te kopen en na restauratie weer te verkopen.

In oktober 2015 heeft Stichting Stadsherstel de voormalige burgemeesterswoning Rietveld 25/25a gekocht van de gemeente Woerden. De gemeente is in 1964 eigenaar geworden van deze woning toen de gemeenten Rietveld, Barwoutswaarder en Waarder werden opgeheven; delen van deze voormalige gemeenten werden bij de gemeente Woerden gevoegd.

Het pand was in 1947 door de drie opgeheven gemeenten gekocht als ambtswoning voor de burgemeester. Van 1948 tot 1952 woonde

burgemeester H.H.C. Vos in deze woning. Sinds die tijd wordt het huis aangeduid als burgemeesterswoning.

Het pand is in 2015 aangewezen als gemeentelijk monument.

De gemeente verkoopt de woning omdat uit een nadere studie blijkt dat de woning niet in het tracé ligt van een eventuele toekomstige westelijke randweg

Het huis is gebouwd in 1852, het heeft dringend herstel nodig. Aan de oostkant stond voorheen een serre, deze is vanwege bouwvalligheid in 2007 afgebroken. Stichting Stadsherstel wil de serre herbouwen.

Al met al wordt de restauratie een pittige klus, maar Stichting Stadsherstel heeft er vertrouwen in dat het lukt.

Na de restauratie wordt het pand verkocht.

Rietveld 25 – 25a